

Pronoms forts

(I)

Es ben sabut que els anomenats pronoms personals forts (*jo, mi, tu, ell, etc.*) poden representar els diversos complements del verb, cas en què han d'anar precedits per una preposició. Però si es tracta de certs complements, concretament del complement directe o acusatiu i del complement indirecte o datiu, cas en què la preposició que els ha de precedir és la preposició *a*, els pronoms forts solen usar-se, normalment en construccions més o menys emfàtiques, reforçant els pronoms febles. No és ben clar, tanmateix, si aquesta duplicació pronominal és obligada en tots els casos; és a dir, si en certes construccions és possible l'ús d'un pronom fort (precedit, és clar, per la preposició *a*) com a únic representant d'un complement directe o d'un complement indirecte.

Els tractats gramaticals solen exemplificar aquestes construccions — més exactament, aquelles que duen un pronom fort fent de complement directe —, en l'apartat dedicat a l'ús de la preposició *a*, quan cal explicar que aquesta preposició introdueix, en alguns casos especials, el complement directe, per exemple si el seu representant és un pronom fort. Però els exemples generalment adduïts són amb pronoms de primera i de segona persona, que són, certament, els que constitueixen les frases més vives i més usuals, i aquells en què no sembla que es pugui prescindir del pronom feble, és a dir, aquells en què el pronom fort no pot ésser l'únic representant del complement. Efectivament, en construccions com *Em miren a mi, Testimo a tu, Ens empaiten a nosaltres o Us saluden a vosaltres*, no és possible de reduir la representació del complement al sol pronom fort, dit altrament, de prescindir del pronom feble. Badia i Margarit, però, indica un exemple de tercera persona, sense prescindir del pronom feble: *Jo el corregiré a ell, i ell em corregirà a mi*. En canvi, Ruaix admet implícitament aquesta possibilitat, car ai costat de l'exemple *Només els estima a ells*, indica aquest altre: *No vaig veure ni a ell ni a ella*. I, de fet, bé em trobaríem més exemples escorcollant els nostres textos literaris. Els que indiquem a continuació són de Narcís Oller (*Pilar Prim, Selecta*, pág. 104 i 105): *I, si la fan, no culpo mai a ells: sempre condemno a elles. ...aquella conversa sostinguda en veu baixa i que tenia a ell tan anguniós que no parava de guaitar.*